Атырау облысы Білім беру басқармасының
Құрманғазы ауданы білім бөлім
«Панфилов атындағы жалпы орта мектебі»КММ

«Бекітемін»
Мектеп директоры м.а:
_____Л.М.Умирзахова
«18» 08 2025 ж.

«Келісемін»
Тәрбие ісі жөніндегі
директор орынбасары
_____Е.С.Дюсенбаева
«18» тамыз 2025ж.

«Волейбол» үйірмесінің күнтізбелік жоспары

Үйірме жетекшісі: Муслимов Б.Т.

2025-2026 оқу жылы

Түсіндірме жазба

Қазақстан Республикасының Білім және ғылым минстрлігінің

№ 115 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізімінде №8424 болып тіркелген) бекітілген үлгілік оқу бағдарламаларының негізінде жеке оқу бағдарламалары және сыныптан тыс үйірме жұмыстары әзірленді 1. «Жалпы білім беру ұйымдарының (бастауыш,негізгі орта және жалпы орта білім беру) түрлері бойынша қызметінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министірінің 2013 жылғы 17 қыркүйектегі № 375 бұйрығына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізімінде 2013 жылғы 18 қазанда № 88 27 болып тіркелген.

- Жеке тұлғаның шығармашылық, рухани және дене бітімі мүмкіндіктерін дамыту, адамгершілік пен салауатты өмір салтының берік негіздерін қалыптастыру;

Волейбол – ең қызықты, көптік спорт түрі. Оның ерекшелігі – ол әр түрлі қозғалысқа бай. Волейбол ойнау үшін жылдам жүгіру, жүгіру бағытын мен жылдамдығын ауыстыру, биікке секіру, күшті, екпін және төзімді болу керек.

Эмоциялық керенеуі сыналатын ойын барысында ағзадағы жүрек-қан тамырлары мен тыныс алу жүйелерінде жоғары жылжу қызметін тудырады.

Шабуыл мен оқшаулау кезінде допты соғып секіру, сүйек жүйесін нығайтады, буындарды неғұрлым жылжымалы қылып, бұлшықеттің күші мен имкемділігін арттырады.

Доппен тұрақты өзара іс-қимыл терең және приериялық көруге, дәлдік және кеңістікті бағдарлауды жақсартуға мүмкіндік береді.

Волейбол ойыны көру және есту белгілерін арттырады, бұлшықеттің сезімділігін, қабілетін тез арада ауыстыруын дамытады. Шағын көлемдегі статистикалық күш пен жүктемелер жас спортшылардың өсуіне жақсы әсер етеді.

Оқу бағдарламасы бір жылға дайындалған. Оқу аптасына 1 рет,
1 сағаттан өтеді.

Теориялық және практикалық бөлімнен тұрады.

Теориялық бөлімінде волейбол ойынының техникасы мен топтамасы қарастырылады. Практикалық бөлімінде техникалық әдістер мен тактикалық комбинациялар қарастырылады.

12-18 жас оқушылармен сабақта аралас жаттығулар мен оқу жаттығулар өткізу керек.

Мақсаты мен міндеттері.

Мақсаты:

1. Оқушыларға волейбол ойынының техникасы мен тактикасын түсіндіру.
2. 12-17 жастағы оқушылардың денсаулығын нығайту.
3. Моральдік және еріктік сапаларын дамыта отырып, достық пен өзара көмек көрсетуге тәрбиелеу.

Міндеттер:

1. Волейбол ойынының техникасы мен тактикасы туралы жалпы түсініктерді қалыптастыру.
2. Волейбол ойынының әдіс-тәсілдерін үйрету, бастапқы төрешінің дағдысын қалыптастыру.
3. Алған білімдерін ойын кезінде пайдалануға, өз бетімен ойында пайдалану.

Техникалық тәсілдерге үйретудегі методикалық ұсыныстар:

1. Орында тұру тәсілі
2. Ақырын қимылдап жүру, тізе бүгу аяқтың ішкі жағы мен сыртқы жағы, өкшемен және аяқтың басымен жүру. 15-20 сек жылдамдықты ұлғайту арқылы жүру мен жүгіруді алмастыру. Дауыс пен көру белгілері арқыры әр түрлі әдіс-тәсілдермен жүру, жүгіру кезінде әр түрлі әдістерді: тура бептен жүгіру, артпен секіру. Әр түрлі эстафеталар құрамында: жүгіру, секіру, аунау, 8-15 м жылдамдықты ұлғайту арқылы («шырма» 9-3-6-3-9 м жылдамдықты ауыстыру арқылы)
3. Ақырын және орташа жылдамдықпен жүгіру, тоқтау (тұру)
4. Қатты жылдамдықпен жүгіру және тоқтау
5. Ойыншының тоқталуы дауыс пен көру белгілері арқылы

Допты жоғарыдан беру тәсілінің жүйесі.

1. Допсыз орында тұрып, допты екі қолмен қабылдау имитациясы
2. Сол тәсіл доппен
3. Допты екі ойыншының бір-біріне беру, қабылдау тәсілі
4. Екі адамның допты бір-бірінен 3-5 м қашықтықта тұрып қабылдау
5. Дәл осылай қабылдау, 5-6 м
6. Жоғарыда допты екі қолмен алға, артқа жүріп қабылдау және әдістің алдында тоқтау.
7. Жоғарыда допты екі қолмен солға, оңға жүріп қабылдау
8. Допты ұшу жолын аустыру арқылы беру (лақтыру)
9. Допты тура нысанаға лақтыру, беру
10. Допты беру кезінде қиын жолын пайдалану.

Допты астынан лақтыру әдісіне үйрету.

Допты жоғарыдан қабылдау жүйесі сақталады.

1. Допты астынан қабылдау.

Алдымен аяқ пен дене, сосын қолдың қолдың қатысуы.

2. 4-5 м қашықтықтан допты астынан қабылдау.
3. Допты астынан жерден қабылдау.
4. Алға, артқа, солға, оңға жүріп допты астынан қабылдау. Доптың **алауанға** емес, білегіне тиюін қадағалау.
5. Жұппен допты үстінен, астынан немесе қабырғадан соғуды алмастыру.

Допты беру жүйесі.

Осы әдісті допты берудің барлық әдістерінде пайдаланады.

1. Жеңіл түрінде допты лақтыру. Бұл әдістің имитациясы (3 әдістен:1-көтеру, 2-допты лақтыру, 3- допты ұру)
2. Допты лақтыру имитациясын жасау. Лақтыру әдісін қабылдаумен ауыстыруға болады. Осы жаттығудың мақсаты – допты дұрыс лақтыруға үйрету.
3. Аланда жұппен допты бір-біріне беру
4. Тордан 5-6 м арақашықтықта допты ойыншыға беру
5. Сызықтан шықпай допты лақтыру
6. Допты ойын алаңыны сол және оң жаққа жіберу, лақтыру.
7. Ойын алаңының белгіленген жеріне допты түсіру.

Шабуыл жасаушының жүйесіне үйрену.

Ойын барысында бөлініп өткізу әдісіне үйрету.

Бірінші – орнынан допты лақтыру (беру), сосын – секіру, сосын – жүгіріп келіп секіру.

1. Шабуыл жасаушылар лақтыру арқылы қабырғадан жұппен беру.
2. Жүгіру кезінде аяққы, үшінші қадам ұзын болып, аяғында өкшенін қатар тұруы керек.
3. Үшінші қадам жүгіру әдісімен шабуылшы имитациясы
4. ***Шабуылшы лақтырған добын жұбы тағы ойыншы жоғарыда тұрған (үстел, сөре) қабылдайды.***
5. Шабуылшы өз добын, жұбының добын соғу.
6. ***Шабуылшы соғу қабылдау добын және тордың қатарынан***
7. Үшінші зонадан доп қабылдаудан кейін, ұшу траекториясы (0,5 м торға дейін)
8. Шабуылшының әр жерден доп беру, әр түрлі биіктіктен және ұшу траекториядан
9. Дәл солай солға, оңға: секіріп түскеннен кейін өкшемен доптың ұшу ұшу жағына қарай бұрылу.
10. Дәл солай бұрылу алақанды солға, оңға бұру арқылы.

БАҒДАРЛАМАНЫҢ МАЗМҰНЫ

1 оқу жылы

Кіріспе: Волейбол ойынының пайда болу тарихы. Ойын кезіндегі қауіпсіздік техникасы.

Жалпы дене дайындығы:

Теориясы: волейболшыларға жалпы дене дайындығының маңыздылығы.

Практика: бұлшықеттің күштілігі мен жылдамдығына бағытталған дайындық жаттығулар: әр түрлі тәсілдердің, жылдамдықтың, секірудің, әдейі ептіліктің, төзімділіктің (жүгіру, секіру, күш, ойын) тез бір тәсілден екіншісіне ауысу.

Техникалық дайындық.

Теория: волейболға дайындау кезінде техникалық дайындықтыңмаңызы.

Практика:

Тұру. Допты қабылдау, соғу тәсілі (екі қолмен астынан, үстінен). Астынан лақтыру тура бағытталған соққы, қорғау іс-әрекет (тосқауыл жасау, қарсы соққы).

Теориялық дайындық.

Теория: волейбол ойынының ережесі. Тактикалық дайындықтың волейболдағы маңызы.

Практика: допты қарсыласқа соғу. Допты беру тактикасы. Допты қабылдау тактикасы.

Күтілетін нәтиже.

Оқу бағдарламасының соңында оқушылар «Ойын техникасы», «Ойын тактикасы» деген ұғымды білу керек. Ойын ережесін, негізгі техникалық әдістерді, білімдерін ойында өз бетімен оқу кезінде пайдалану керек. Төрешіліктің бастапқы бағытын білу керек.

Қорытындылау әдісі:

1 жыл оқыту.

- Оқыған білімдерін тексеруге арналған тестілеу.

2025-2026 оқу жылы

№	Үйірме	Күні	Уақыты	Өтетін орыны
1	Волейбол I топ	II күн	15:00-15.45	Спорт зал.
2	Волейбол II топ	III күн	15.50-16.35	Спорт зал.
3	Волейбол III топ	IV күн	15.50-16.35	Спорт зал.

«Волейбол I - топ» үйермесінің жоспары
2025-2026 оқу жылы

Сағат саны: 34

№	Тақырыбы	Сағат саны	Айы,күні	Ескертулер
1	Ойын мен жарыс ережелері. Допты беру техникасы.	1	02.09	
2	Жоғарыдан беру техникасы. Ойын.	1	09.09	
3	Астынан допты беру техникасы. Ойын.	1	16.09	
4	Топпен жаттығулар. Ойын.	1	23.09	
5	Қозғалыс жаттығулар. Оқу ойыны.	1	30.09	
6	Астынан тура соғу. Оқу ойыны.	1	7.10	
7	Жоғарыдан тура соғу. Оқу ойыны.	1	14.10	
8	Ойын қарым-қарымқатынасы. Оқу ойыны.	1	21.10	
9	Топтық жаттығулар. Оқу ойыны.	1	4.11	
10	Жеке тосқауыл. Оқу ойыны.	1	11.11	
11	Секіріп жоғарыдан допты лақтыру. Оқу ойыны.	1	18.11	
12	Допты астынан екі қолмен қабылдау. Оқу ойыны.	1	25.11	
13	Тура шабуылшы тор арқылы соққы. Оқу ойыны.	1	2.12	
14	Жұппен тордың екі жағынан доп лақтыру жаттығулары. Оқу ойыны.	1	9.12	
15	Жоғарыдан тура допты беру. Оқу ойыны.	1	23.12	16.12
16	Алаң ортасынан допты екі қолмен беру. Тура бағытталған соққы. Оқу ойыны.	1	23.12	
17	Қозғалу әдісі. Допты тордан екі қолмен қабылдау. Оқу ойыны.	1	13.01	
18	Екі қолмен допты беру. Қатты тура шабуыл соққы. Оқу бағыты.	1	20.01	
19	Бір қолмен жоғарыдан соғу, шабуыл соққы имитациясы.	1	27.01	
20	Астынан екі қолмен қабылдау. Жалғыз адамның тосқауыл жасауы. Оқу ойыны.	1	3.02	
21	Дене шынықтыру жаттығуларының оқушыларға әсері. Топтық тосқауыл. Оқу ойыны.	1	10.02	

22	Допты беру тізбегі. Артқы жақтағы сызықтан тосқауыл жасау.	1	17.02	
23	Допты беру тізбегі. Шабуылдың имитациясы. Оқу ойыны.	1	24.02	
24	Секіріп допты бір қолмен беру. Артқы сызықтан шабуыл. Оқу ойыны.	1	3.03	
25	Допты беру тізбегі. Алдыңғы қатардағы ойыншылардың қарым-қатынасы. Оқу ойыны.	1	10.03	
26	Допты қабылдау тізбегі. Допты нашар ойыншыға беру. Оқу ойыны.	1	17.03	
27	Допты жоғарыдан артқа қарай беру. Оқу ойыны.	1	31.03	
28	Допты астынан екі қолмен қабылдау. Күшті қолмен қатты соғу. Оқу ойыны.	1	7.04	
29	Жүргеннен кейін допты беру. Зоналық тосқауыл (блок)	1	14.04	
30	Тордан допты екі қолмен қабылдау. Жеке тосқауыл.	1	21.04	
31	Секіріп допты екі қолмен беру. Тура шабуыл соққы. Оқу ойыны.	1	28.04	
32	Допты қабылдау әдісінің өзгеруі. Шабуыл соққы имитациясы. Оқу ойыны.	1	5.05	
33	Допты беру әдістерін үйлестіру. Шабуыл соққысының әдістерін үйлестіру. Оқу ойыны.	1	12.05	
34	Допты беру тізбегі. Екінші допты беру имитациясы, алдау. Оқу ойыны.	1	19.05	

Волейбол үйірмеге қатысатын оқушылар тізімі

I – топ

№	Аты-жөні	Сыныбы
1	Қайнарқызы Жансезім	8
2	Нұржанқызы Жания	8
3	Зинулла Аршынай	8
4	Самрух Нұрберген	8
5	Әбіл Бақдаулет	8
6	Ғаділжанқызы Назым	8
7	Марат Нұрберген	8
8	Парадиева Гүлайна	8
9	Сергей Сымбат	8
10	Елтай Ибрахим	8
11	Мухамбеткарим Нұрғанат	8

«Волейбол II - топ» үйермесінің жоспары
2025-2026 оқу жылы

Сағат саны: 34

№	Тақырыбы	Сағат саны	Айы,күні	Ескертпелер
1	Ойын мен жарыс ережелері. Допты беру техникасы.	1	3.09	
2	Жоғарыдан беру техникасы. Ойын.	1	10.09	
3	Астынан допты беру техникасы. Ойын.	1	17.09	
4	Топпен жаттығулар. Ойын.	1	24.09	
5	Қозғалыс жаттығулар. Оқу ойыны.	1	1.10	
6	Астынан тура соғу. Оқу ойыны.	1	8.10	
7	Жоғарыдан тура соғу. Оқу ойыны.	1	15.10	
8	Ойын қарым-қарымқатынасы. Оқу ойыны.	1	22.10	
9	Топтық жаттығулар. Оқу ойыны.	1	5.11	
10	Жеке тосқауыл. Оқу ойыны.	1	12.11	
11	Секіріп жоғарыдан допты лақтыру. Оқу ойыны.	1	19.11	
12	Допты астынан екі қолмен қабылдау. Оқу ойыны.	1	26.11	
13	Тура шабуылшы тор арқылы соққы. Оқу ойыны.	1	3.12	
14	Жұппен тордың екі жағынан доп лақтыру жаттығулары. Оқу ойыны.	1	10.12	
15	Жоғарыдан тура допты беру. Оқу ойыны.	1	17.12	
16	Алаң ортасынан допты екі қолмен беру. Тура бағытталған соққы. Оқу ойыны.	1	24.12	
17	Қозғалу әдісі. Допты тордан екі қолмен қабылдау. Оқу ойыны.	1	14.01	
18	Екі қолмен допты беру. Қатты тура шабуыл соққы. Оқу бағыты.	1	21.01	
19	Бір қолмен жоғарыдан соғу, шабуыл соққы имитациясы.	1	28.01	
20	Астынан екі қолмен қабылдау. Жалғыз адамның тосқауыл жасауы. Оқу ойыны.	1	4.02	
21	Дене шынықтыру жаттығуларының оқушыларға әсері.	1	11.02	

	Топтық тосқауыл. Оқу ойыны.			
22	Допты беру тізбегі. Артқы жақтағы сызықтан тосқауыл жасау.	1	18.02	
23	Допты беру тізбегі. Шабуылдың имитациясы. Оқу ойыны.	1	25.02	
24	Секіріп допты бір қолмен беру. Артқы сызықтан шабуыл. Оқу ойыны.	1	4.03	
25	Допты беру тізбегі. Алдыңғы қатардағы ойыншылардың қарым-қатынасы. Оқу ойыны.	1	11.03	
26	Допты қабылдау тізбегі. Допты нашар ойыншыға беру. Оқу ойыны.	1	18.03	
27	Допты жоғарыдан артқа қарай беру. Оқу ойыны.	1	1.04	
28	Допты астынан екі қолмен қабылдау. Күшті қолмен қатты соғу. Оқу ойыны.	1	8.04	
29	Жүргеннен кейін допты беру. Зоналық тосқауыл (блок)	1	15.04	
30	Тордан допты екі қолмен қабылдау. Жеке тосқауыл.	1	22.04	
31	Секіріп допты екі қолмен беру. Тура шабуыл соққы. Оқу ойыны.	1	29.04	
32	Допты қабылдау әдісінің өзгеруі. Шабуыл соққы имитациясы. Оқу ойыны.	1	6.05	
33	Допты беру әдістерін үйлестіру. Шабуыл соққысының әдістерін үйлестіру. Оқу ойыны.	1	13.05	
34	Допты беру тізбегі. Екінші допты беру имитациясы, алдау. Оқу ойыны.	1	20.05	

Волейбол үйірмеге қатысатын оқушылар тізімі

II - топ

№	Аты-жөні	Сыныбы
1	Бақытжанқызы Дильназ	9 а
2	Боранбаева Аружан	9 а
3	Бауыржанқызы Мәдина	9 а
4	Ғадылбек Досжан	9 а
5	Айболат Аятолла	9 а
6	Айболат Рахметолла	9 а
7	Жұмажанов Бейбарыс	10
8	Салахаден Нұрболат	10
9	Қабиболла Ердос	10

«Волейбол III - топ» үйермесінің жоспары
2025-2026 оқу жылы

Сағат саны: 34

№	Тақырыбы	Сағат саны	Айы,күні	Ескертпелер
1	Ойын мен жарыс ережелері. Допты беру техникасы.	1	4.09	
2	Жоғарыдан беру техникасы. Ойын.	1	11.09	
3	Астынан допты беру техникасы. Ойын.	1	18.09	
4	Топпен жаттығулар. Ойын.	1	25.09	
5	Қозғалыс жаттығулар. Оқу ойыны.	1	2.10	
6	Астынан тура соғу. Оқу ойыны.	1	9.10	
7	Жоғарыдан тура соғу. Оқу ойыны.	1	16.10	
8	Ойын қарым-қарымқатынасы. Оқу ойыны.	1	23.10	
9	Топтық жаттығулар. Оқу ойыны.	1	6.11	
10	Жеке тосқауыл. Оқу ойыны.	1	13.11	
11	Секіріп жоғарыдан допты лақтыру. Оқу ойыны.	1	20.11	
12	Допты астынан екі қолмен қабылдау. Оқу ойыны.	1	27.11	
13	Тура шабуылшы тор арқылы соққы. Оқу ойыны.	1	4.12.	
14	Жұппен тордың екі жағынан доп лақтыру жаттығулары. Оқу ойыны.	1	11.12	
15	Жоғарыдан тура допты беру. Оқу ойыны.	1	18.12	
16	Алаң ортасынан допты екі қолмен беру. Тура бағытталған соққы. Оқу ойыны.	1	25.12	
17	Қозғалу әдісі. Допты тордан екі қолмен қабылдау. Оқу ойыны.	1	8.01	
18	Екі қолмен допты беру. Қатты тура шабуыл соққы. Оқу бағыты.	1	15.01	
19	Бір қолмен жоғарыдан соғу, шабуыл соққы имитациясы.	1	22.01	
20	Астынан екі қолмен қабылдау. Жалғыз адамның тосқауыл жасауы. Оқу ойыны.	1	29.01	

21	Дене шынықтыру жаттығуларының оқушыларға әсері. Топтық тосқауыл. Оқу ойыны.	1	5.02	
22	Допты беру тізбегі. Артқы жақтағы сызықтан тосқауыл жасау.	1	12.02	
23	Допты беру тізбегі. Шабуылдың имитациясы. Оқу ойыны.	1	19.02	
24	Секіріп допты бір қолмен беру. Артқы сызықтан шабуыл. Оқу ойыны.	1	26.02	
25	Допты беру тізбегі. Алдыңғы қатардағы ойыншылардың қарым-қатынасы. Оқу ойыны.	1	5.03	
26	Допты қабылдау тізбегі. Допты нашар ойыншыға беру. Оқу ойыны.	1	12.03	
27	Допты жоғарыдан артқа қарай беру. Оқу ойыны.	1	2.04	
28	Допты астынан екі қолмен қабылдау. Күшті қолмен қатты соғу. Оқу ойыны.	1	9.04	
29	Жүргеннен кейін допты беру. Зоналық тосқауыл (блок)	1	16.04	
30	Тордан допты екі қолмен қабылдау. Жеке тосқауыл.	1	23.04	
31	Секіріп допты екі қолмен беру. Тура шабуыл соққы. Оқу ойыны.	1	30.04	
32	Допты қабылдау әдісінің өзгеруі. Шабуыл соққы имитациясы. Оқу ойыны.	1	14.05	
33	Допты беру әдістерін үйлестіру. Шабуыл соққысының әдістерін үйлестіру. Оқу ойыны.	1	14.05	7.05
34	Допты беру тізбегі. Екінші допты беру имитациясы, алдау. Оқу ойыны.	1	21.05	

Волейбол үйірмеге қатысатын оқушылар тізімі

III – топ

№	Аты-жөні	Сыныбы
1	Ізбасар Жетіс	9 ә
2	Елеуов Данияр	9 ә
3	Нұрбақыт Думан	9 ә
4	Ғадылжанқызы Асылай	9 ә
5	Саламатқызы Інжу	9 ә
6	Нұрлығайынұлы Диас	9 ә
7	Ерболатұлы Ермұрат	11
8	Амандық Ернар	11
9	Сейілханұлы Еркеаман	11

Атырау облысы Білім беру басқармасының
Құрманғазы ауданы білім бөлім
«Панфилов атындағы жалпы орта мектебі»КММ

«Бекітемін»
Мектеп директоры м.а:
_____ Л.М.Умирзахова
«21» 01 2025 ж.

«Келісемін»
Тәрбие ісі жөніндегі
директор орынбасары
_____ Е.С.Дюсенбаева
«28» таміз 2025ж.

«Дойбы» үйірмесінің күнтізбелік жоспары

Үйірме жетекшісі: Даугалиев Б.С

2025-2026 оқу жылы

Қазақстан Республикасының Білім және ғылым минстрлігінің

№ 115 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізімінде №8424 болып тіркелген) бекітілген үлгілік оқу бағдарламаларының негізінде жеке оқу бағдарламалары және сыныптан тыс үйірме жұмыстары әзірленді 1. «Жалпы білім беру ұйымдарының (бастауыш,негізгі орта және жалпы орта білім беру) түрлері бойынша қызметінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министірінің 2013 жылғы 17 қыркүйектегі № 375 бұйрығына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізімінде 2013 жылғы 18 қазанда № 88 27 болып тіркелген.

- Жеке тұлғаның шығармашылық, рухани және ой өрісін мүмкіндіктерін дамыту, адамгершілік пен салауатты өмір салтының берік негіздерін қалыптастыру;

Түсінік хат

Дойбы дамыту ойындары баланың танымдық қызығушылықтарын кеңейтуге, тәжірибешілік дағдыларға ие болуға, барлық сақталған анализаторларды белсендіруге мүмкіндік береді. Дамыту ойндарының бір түрі көру қабілетін дамытуға, көп сенсорлық өзара байланыстардың құрылуына, балалардың ойлау, адамгершілік тәрбиесінің қалыптасуына септігін тигізетін дойбы ойыны. Дойбы балалардың бұзылған көру қызметін түзету құралы болып табылады: ойын барысында жалпы қызмет ету белсенділігі мен
ажырату сезімталдық көру жүйесі артады, бинокулярлық фиксация құрылып, көру-қозғалу қызметі жаттығады.

Дойбы – бұл бір мезгілде демалыс әрі спорт, әрі өнер. Біздің елімізде дойбы ойына үлкен атаққа ие, ережелері қарапайым және жалпыға қолжетімді. Дойбы ойыны басқа спорт түрлеі ішінен сегізінші орын алады. Интеллектуальдық спорт ретінде дойбы жалпы адамзат мәдениетінің бір бөлігі ретінде танылды Осыған байланысты дойбы балалардың ойлау қабілеттерінің дамуында және көру мүшесі нашар балаларда ойлау қабілетін әрекет етумен бекітуде маңызы зор. Көру мүшесі нашар балалармен жасалған жұмыс тәжірибесі дойбы ойынының балалардың қызығушылықтарын еннейтіп, көру қызметін, сонымен қатар мінез-құлықтың жақсы қасиеттерін бекітеді және дамытатынына дәлел.

Дойбы ойына балаларда тәртіптілік, ұқыптықы, мұқияттылық және логикалық ойлауға тәрбиелеуге көмектеседі. Балабақшадағы көру мүшесі нашар тәрбиеленушілердің ата-аналары балалардың дойбы ойынын ойнауда қызығушылықтарын танытады. Дойбы ойыны барысында балалар және үлкен адамдар қоршаған ортамен танысып, бала эмоциялары мен басқа да бірқатар рухани қасиеттерін (өзін-өзін ұстай білу, ойынның қалыптасқан жағдай кезінде керек жүрісті талқылау) керек бағытта жаттықтырады. Ойын балаға шынайы өмірде де біз сақтауға мәжбүр ережелердің барын көрсетеді. Ойын барысында балалар ұжымы бірігіп, отбасы мүшелері эмоционалдық жақындасатыны аса маңызды. Осында біз ынтымақтастық туралы айтуға болады: бала құрдас ата-ана педагог. Бірақ ата-аналар балаларға ойын үшін үнемі көңіл бөле алмайды. Мектепке дейінгі

жастағы балаларға дойбы ойынын оқыту әдебиеттері жеткіліксіз. Әрине, оқытушылар және ата-аналар балаларға дойбы ойынын үйретеді, бірақ барлығы бір қателік жібереді: бірінші сабақтардан барлық дойбыларды орналастырып, жүрістерді көрсетеді. Нәтижесінде балалар ойынның негізгі ережелерін игереді: дойбылар мен билердің жүрістерін, бір немесе бірнеше дойбының соғуын, бірақ өз әрекеттерін бірнеше жүріс алға қарай ойластыра алмайды, дойбы тақтасында бағдарларын түзу ұстай алмайды, диаграммаларды, партиялар комбинацияларын оқи алмайды. Қала және облыстың білім беру мекемелерінде дойбы ойыны бір реттік сипатта (топтағы жарыстар, балабақшаларда турнирлер). Сондықтан дойбы өнерінің негіздері бойынша бірізді және жоспарлы жұмыс үшін көру мүшесі бұзылған балалар үшін оқыту сабақтар циклін іске асыратын қосымша білім бағдарламасы қажет.

Мақсаты:

Дойбы ойынын үйрету барысында көру мүшесі бұзылған тәрбиеленушілер жеке тұлғасының интеллектуалдық және ерікжігер әлеуетін ашу.

Міндеті

Білім беру:
дойбы ойынының техникасын оқыту;
балаларға дойбы ойыны теориясымен таныстыру;
Жазықтықта бағдар алу дағдысын оқыту.
Дамыту :көру қабілетін, көру қызметінің белсенді жаттығу кезінде көрукеңістік бағдарын дамыту;

Бағдарламаның мәні:

«Сиқырлы дойбы» бағдарламасы балаларға дойбы ойынын үйрету әдістемесін педагогикалық тәжірибе үрдісінде әзіленген мектепке дейінгі жастағы балалардың ойын мотивациясы негізінде қолдануды меңзейді. Бұл құралдың айрықша ерекшелігі «нөлден» бастайтын көру мүшесі бұзылған мектепке дейінгі жастағы балаларды дайындауға назарын аударту, дойбы ойынының негіздерін үйретуге бағдарлау болып табылады. Сонымен мектепке дейінгі жастағы балалардың жалпы мәдениетінің құрылуына және дойбы ойынына интеллектуалдық демалыс ретінде қызығушылықтарын дамытуға, көру қабілетінің, әлеуметтік сәттілікті, оқу әрекеті алғышарттарының құрылуын, мектепке дейінгі жастағы балалардың балабақша түлектеріне қойылға мемлекеттік талаптарына сәйкес денсаулықтарының сақталуын
қамтамасыз ететін интегративтік қасиеттерінің дамуына
бағытталады. Бағдарламаның тақырыптық жоспарының мазмұндық байланысы педагогқа тәрбиебілім беру міндеттерін (жеке қабілеттері мен қызығушылықтарын қанағаттандыру, заманауи
әлемде табысты әлеуеттану үшін танымдық қабілеттерін дамыту) шешу кезінде білім беру мазмұнын құруға септігін тигізеді, бұл баланың жеке тұлғасының танымдық, эмоционалдық және тәжірибешілік саласын бірыңғай дамытуға

мүмкіндік береді.
Қосымшаға дойбы ойнау дағдысын құру диагностика кестесі, атааналар сауалнамасы, сабақтардың болжалды тақырыптары (ұсынылатын), балаларға дойбы ойынын оқыту, тәжірибешілік бөліммен бекітілетін материалдар блогы кіреді. Тәжірибешілік сабақтар – дидактикалық ойындар балалардың көру мүшесінің, логкалық ойлау қабілетінің, жадының, сөйлеу мәнерінің, мұқияттылығының, талдау, жалпылау және шешім шығару дағдысының дамуына септігін тигізеді. Сабақтар мен ойын
сауықтардың болжалды сценарийлері кез келген тақырыпқа жазылған жеке сценарийлер әзірлеу үшін қажет болуы мүмкін.

Дойбы үйірмесіне қатысатын оқушылар тізімі

I– топ

№	Аты-жөні	Сыныбы
1	Ернарқызы Жаннұр	6а
2	Нұрбахит Мирам	6а
3	Сабыржанқызы Жанерке	6а
4	Таңатар Нұрбай	6а
5	Тұрарбек Айару	6а
6	Шахидолла Аян	6а
7	Абай Дінмухамед	7а
8	Қарымсах Нұрасыл	7а
9	Алпбай Амина	7а

Дойбы үйірмесінің жоспары
І-топ

№	Өтілетінсабақтыңтақырыбы	Сағат саны	Өтілетін мерзімі	Ескерту
1	Ойын ережелері ойын тарихы	1 сағ	8.09.2025	
2	Екіжақтыойын	1 сағ	15.09.2025	
3	Ойын жүрісінің әдіс тәсілдерін үйрету	1 сағ	22.09.2025	
4	Екі жақты ойын	1 сағ	29.09.2025	
5	Ойын барысында қорғана білуді үйрету	1 сағ	6.10.2025	
6	Екі жақты ойын	1 сағ	13.10.2025	
7	Ойын кезінде бір жүріспен шеек қоюды үйрену	1 сағ	20.10.2025	
8	Екі жақты ойын	1 сағ	3.11.2025	
9	Ойын кезінде екі жүріспен шеек қою	1сағ	10.11.2025	
10	Екі жақты ойын	1 сағ	17.11.2025	
11	Оң жақ сол жақ қорғаныс қоя білу	1 сағ	24.11.2025	
12	Екі жақты ойын	1 сағ	1.12.2025	
13	Шабуыл жасау тактикасын үйрену	1 сағ	8.12.2025	
14	Екі жақты ойын	1 сағ	15.12.2025	
15	Есептеу жолдары	1 сағ	22.12.2025	
16	Екі жақты ойын	1 сағ	12.01.2026	
17	Алға шығу домикка шығу	1 сағ	19.01.2026	
18	Екі жақты ойын	1 сағ	26.01.2026	
19	Домикка шығу қалайіске асуын үйрену	1 сағ	2.02.2026	
20	Екі жақты ойын	1 сағ	9.02.2026	
21	Жүріс кезінде екі тас жеуді үйрену	1 сағ	16.02.2026	
22	Екі жақты ойын	1 сағ	23.02.2026	
23	Жүріс кезінде үш тас жеуді үйрену	1 сағ	2.03.2026	9.03.2026
24	Екі жақты ойын	1 сағ		
25	Екі жақты ойын жарысын өткізу	1сағ	16.03.2026	
26	Қайталау жаттығуларын өткізу	1 сағ	30.03.2026	

27	Екі жақты ойын	1 сағ	**6.04.2026**	
28	Жүрістерді қайталау жаттығуы	1 сағ	**13.04.2026**	
29	Екі жақты ойын	1 сағ	**20.04.2026**	
30	Жылдамдыққа уақытқа ойнау	1 сағ	**27.04.2026**	
31	Екі жақты ойын	1 сағ	**4.05.2026**	**11.05.2026**
32	Топқа команда бойыншажарысу	1 сағ		
33	Екі жақты ойын	1 сағ	**18.05.2026**	
34	Бақылау бір-бірімен тәжірибе алмасу	1 сағ	**25.05.2026**	

№23-24 Халықаралық әйелдер күніне орай орай біріктіріліп өткізіледі.

№31-32 Жеңіс күніне орай біріктіріліп өткізіледі.

Дойбы үйірмесінің жоспары

II-топ

№	Өтілетін сабақтың тақырыбы	Сағат саны	Өтілетін мерзімі	Ескерту
1	Ойын ережелері ойын тарихы	1 сағ	02.09.2025	
2	Екіжақтыойын	1 сағ	09.09.2025	
3	Ойын жүрісінің әдіс тәсілдерін үйрету	1 сағ	16.09.2025	
4	Екі жақты ойын	1 сағ	23.09.2025	
5	Ойын барысында қорғана білуді үйрету	1 сағ	30.09.2025	
6	Екі жақты ойын	1 сағ	07.10.2025	
7	Ойын кезінде бір жүріспен шеек қоюды үйрену	1 сағ	14.10.2025	
8	Екі жақты ойын	1 сағ	21.10.2025	
9	Ойын кезінде екі жүріспен шеек қою	1сағ	04.11.2025	
10	Екі жақты ойын	1 сағ	11.11.2025	
11	Оң жақ сол жақ қорғаныс қоя білу	1 сағ	18.11.2025	
12	Екі жақты ойын	1 сағ	25.11.2025	
13	Шабуыл жасау тактикасын үйрену	1 сағ	02.12.2025	
14	Екі жақты ойын	1 сағ	09.12.2025	
15	Есептеу жолдары	1 сағ	23.12.2025	16.12.2025
16	Екі жақты ойын	1 сағ		
17	Алға шығу домикка шығу	1 сағ	06.01.2026	
18	Екі жақты ойын	1 сағ	13.01.2026	
19	Домикка шығу қалайіске асуын үйрену	1 сағ	20.01.2026	
20	Екі жақты ойын	1 сағ	27.01.2026	
21	Жүріс кезінде екі тас жеуді үйрену	1 сағ	03.02.2026	
22	Екі жақты ойын	1 сағ	10.02.2026	
23	Жүріс кезінде үш тас жеуді үйрену	1 сағ	17.02.2026	
24	Екі жақты ойын	1 сағ	24.02.2026	
25	Екі жақты ойын жарысын өткізу	1сағ	03.03.2025	

26	Қайталау жаттығуларын өткізу	1 сағ	**10.03.2025**	
27	Екі жақты ойын	1 сағ	**17.03.2025**	
28	Жүрістерді қайталау жаттығуы	1 сағ	**07.04.2025**	
29	Екі жақты ойын	1 сағ	**14.04.2025**	
30	Жылдамдыққа уақытқа ойнау	1 сағ	**21.04.2025**	
31	Екі жақты ойын	1 сағ	**28.04.2025**	
32	Топқа команда бойыншажарысу	1 сағ	**05.05.2025**	
33	Екі жақты ойын	1 сағ	**12.05.2025**	
34	Бақылау бір-бірімен тәжірибе алмасу	1 сағ	**19.05.2025**	

№15-16 сабақтар Тәуелсіздік күні мерекесіне орай біріктіріліп өткізіледі.

Дойбы үйірмесіне қатысатын оқушылар тізімі

II– топ

№	Аты-жөні	Сыныбы
1	Амандық Ерасыл	6ә
2	Қайырболатқызы Камшат	6ә
3	Нұржан Нұрмат	6ә
4	Самұрых Нүрберген	6ә
5	Сабыржанова Айзере	7а
6	Құрманғазы Нұрәли	7а
7	Сергей Мағжан	7а

Дойбы үйірмесінің жоспары

III-топ

№	Өтілетін сабақтың тақырыбы	Сағат саны	Өтілетін мерзімі	Ескерту
1	Ойын ережелері ойын тарихы	1 сағ	04.09.2025	
2	Екіжақтыойын	1 сағ	11.09.2025	
3	Ойын жүрісінің әдіс тәсілдерін үйрету	1 сағ	18.09.2025	
4	Екі жақты ойын	1 сағ	25.09.2025	
5	Ойын барысында қорғана білуді үйрету	1 сағ	02.10.2025	
6	Екі жақты ойын	1 сағ	09.10.2025	
7	Ойын кезінде бір жүріспен шеек қоюды үйрену	1 сағ	16.10.2025	
8	Екі жақты ойын	1 сағ	23.10.2025	
9	Ойын кезінде екі жүріспен шек қою	1сағ	06.11.2025	
10	Екі жақты ойын	1 сағ	13.11.2025	
11	Оң жақ сол жақ қорғаныс қоя білу	1 сағ	20.11.2025	
12	Екі жақты ойын	1 сағ	27.11.2025	
13	Шабуыл жасау тактикасын үйрену	1 сағ	04.12.2025	
14	Екі жақты ойын	1 сағ	11.12.2025	
15	Есептеу жолдары	1 сағ	18.12.2025	
16	Екі жақты ойын	1 сағ	25.12.2025	
17	Алға шығу домикка шығу	1 сағ	15.01.2026	
18	Екі жақты ойын	1 сағ	22.01.2026	
19	Домикка шығу қалайіске асуын үйрену	1 сағ	29.01.2026	
20	Екі жақты ойын	1 сағ	05.02.2026	
21	Жүріс кезінде екі тас жеуді үйрену	1 сағ	12.02.2026	
22	Екі жақты ойын	1 сағ	19.02.2026	
23	Жүріс кезінде үш тас жеуді үйрену	1 сағ	26.02.2026	
24	Екі жақты ойын	1 сағ	05.03.2026	
25	Екі жақты ойын жарысын өткізу	1сағ	12.03.2025	
26	Қайталау жаттығуларын өткізу	1 сағ	19.03.2025	

27	Екі жақты ойын	1 сағ	**02.04.2025**	
28	Жүрістерді қайталау жаттығуы	1 сағ	**09.04.2025**	
29	Екі жақты ойын	1 сағ	**16.04.2025**	
30	Жылдамдыққа уақытқа ойнау	1 сағ	**23.04.2025**	
31	Екі жақты ойын	1 сағ	**30.04.2025**	
32	Топқа команда бойыншажарысу	1 сағ	**14.05.2025**	**07.05.2025**
33	Екі жақты ойын	1 сағ		
34	Бақылау бір-бірімен тәжірибе алмасу	1 сағ	**21.05.2025**	

№32-33 сабақтар Отан қорғаушылар мерекесіне орай біріктіріліп өткізіледі.

Дойбы үйірмесіне қатысатын оқушылар тізімі

III– топ

№	Аты-жөні	Сыныбы
1	Қайырболатұлы Аслан	7ә
2	Рысқали Мансур	7ә
3	Самұрых Нұрсая	7ә
4	Таңатар Нұрайлым	7ә
5	Шынайбекұлы Бексұлтан	7ә
6	Райымбекұлы Нұрсат	7ә
7	Жеткеншекқызы Мөлдір	7ә

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

1. Барский Ю.П., Городецкий В.Б. Сеня, Храбрик и шашки. Правила шашек. Книга для детей младшего возраста. М.: Владос,1998

2. Гришин В.Г. Малыши играют в шахматы. – М.: Просвещение,2007

3. М.Бодров, В.М. Высоцкий. Центральная партия.-М. Валдос,1999

4. И.М. Бодров, В.М. Высоцкий. Курс шашечных окончаний. Часть 1. Две на две. –М.Валдос,2001

5. А.А. Косенко. Избранные партиии И.А. Тимсковского и современная теория. – М.Валдос,2001

6. Давыдова Т.Г., Атаян Г.М. Обучение детей игре в шашки. – Справочник старшего воспитателя. №8\август 2011

7. Интернет сайт для любителей шашек

Атырау облысы Білім беру басқармасының
Құрманғазы ауданы білім бөлім
«Панфилов атындағы жалпы орта мектебі»КММ

«Бекітемін»
Мектеп директоры м.а:
_____ Л.М.Умирзахова
«__» _____2025 ж.

«Келісемін»
Тәрбие ісі жөніндегі
директор орынбасары
_____Е.С.Дюсенбаева
«__» _____2025ж.

«Асық ойындары» атты үйірменің күнтізбелік жоспары

Үйірме жетекшісі: Тлепбергенова А.Е.

2025-2026 оқу жылы

Түсіндірме жазба

Тақырыбы: «Асық ойындары»

Қазақстан Республикасының Білім және ғылым минстрлігінің

№ 115 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізімінде №8424 болып тіркелген) бекітілген үлгілік оқу бағдарламаларының негізінде жеке оқу бағдарламалары және сыныптан тыс үйірме жұмыстары әзірленді 1. «Жалпы білім беру ұйымдарының (бастауыш,негізгі орта және жалпы орта білім беру) түрлері бойынша қызметінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министірінің 2013 жылғы 17 қыркүйектегі № 375 бұйрығына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізімінде 2013 жылғы 18 қазанда № 88 27 болып тіркелген.

- Жеке тұлғаның шығармашылық, рухани және дене бітімі мүмкіндіктерін дамыту, адамгершілік пен салауатты өмір салтының берік негіздерін қалыптастыру;

Мақсаты: Қазақ халқының ұлттық ойыны – асықтың ерекшеліктерін таныстыра отырып, оқушыларды ұлттық құндылықтарды дәріптеуге, дене шынықтыруға және ойын арқылы ойлау қабілетін дамытуға баулу. Оқушылар денсаулығын нығайтып, білім алуға, еңбек етуге , Отан қорғауға даярлығын арттыра отырып жоғары адамгершілік қасиеттер, рух сергектігін , күші мен төзімділігі қалыптасқан, дені сау, шат көңілді ұрпақ, адал азамат тәрбиелеу.

Міндеттері: Оқушыларға асықтың шығу тарихы, ұлттық дәстүрдегі орны жайлы мағлұмат беру; Оқушылардың ұлттық ойындарымызға деген қызығушылықтарын арттыру, қазіргі заманда дамып келе жатқан қазақтың ұлттық ойындарын жетілдіру мақсатында асыл мұрамызды ұрпақтан – ұрпаққа дәріптеу.Асық ойындарының түрлерімен таныстыру («Алшы», «Хан талапай», «Үш табан», және т.б.);
Қимыл-қозғалыс белсенділігін арттыру, мергендікке, ептілікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу;
Ұлттық ойынға деген қызығушылық пен құрмет сезімін қалыптастыру.

Күтілетін нәтиже:

Оқушылар асық ойындарының ережелері мен маңызын түсінеді; имыл-қозғалыс белсенділігін арттыру, мергендікке, ептілікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу;

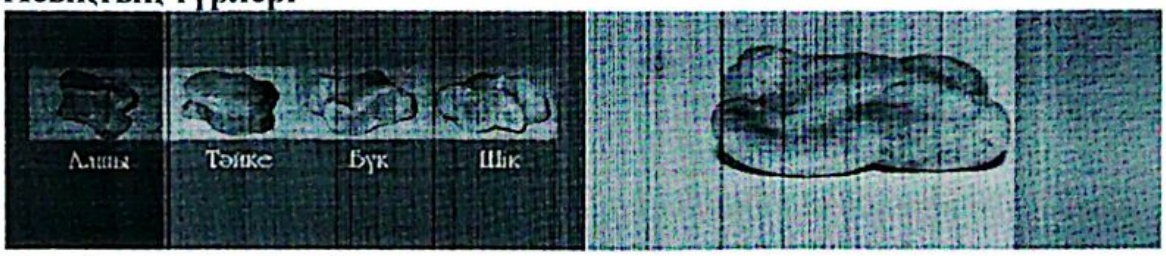
Ұлттық ойынға деген қызығушылық пен құрмет сезімін қалыптастыру.
Күтілетін нәтиже:Оқушылар асық ойындарының ережелері мен маңызын түсінеді; Ұжымда ойнау мәдениеті дамиды;
Шапшаңдық, мергендік, дәлдік қасиеттері жетіледі;
Қазақ халқының салт-дәстүріне құрметпен қарауға үйренеді.
Әдіс-тәсілдер:
Түсіндіру, көрсету, тәжірибелік ойын, топтық жұмыс, жарыс элементтері.
Қолданылатын құрал-жабдықтар:
Асықтар, сақа, ойын алаңы (сызықтар белгіленген).

Жаңашылдығы:Бұл ойынның негізінен жаңашылдығы бұрын ойналып кеткен ойындардың жаңартылуы.

Анықтама

Асық ойыны – қазақ халқының ежелгі өте кең тараған ұлттық ойын түрлерінің бірі. Оны көшпелі этномәдени өмір тудырған төлтума өнер деп танимыз. Ойынның басты объектісі де, құралы да – асық. Аталмыш ойын әсіресе балалар арасында кең тараған. Олардыептілікке, мергендікке, ұқыптылыққа, сергектікке баулитын тәрбиенің көзі. Тіліміздегі, *қой асығы демеңіз, қолайыңа жақса сақа гой* немесе *асығы алшысынан түсті..,* т.б. тіркестер тегін айтылмасакерек. Сондай-ақ қазақтар жақсы көрген жасты: *алтын асықтай* немесе *киіктіңасығындай шымыр* деп атайтын үрдіс бар. Мұндай фразеологизмдер асықтың айырықша символдық мәніне қатысты қалыптасқаны анық.

Асықтың түрлері

Асық – төрт түлік мал мен қоңыр аңның санының орта тұсында орналасқанасық жіліктен алынады. Оның түрлері көп. Атап айтқанда:

Сақа – асықтың үлкен әрі шымыр түрі. Бұл асық жеткен еркек қойдан(серкеден) немесе қошқар-текеден алынады.

Кеней – көпшілік ойнауға арналған қарапайым асықтар. **Шүкейт** – жасмалдың асығы.

Қойлық – қойдың асығы. **Ешкімек** – ешкінің асығы. **Құлжа** – құлжаныңасығы.

Көктабан – қорғасын құйылған салмақты сақа асық. **Топай** – сиырдыңасығы.

Жабай – ірі асықты айтады. **Қолқар** – арқардың асығы.

Асықтың атаулары

Алшы – асықтың тәйкеге қарама-қарсы жағы, яғни алшы тұруы. **Тәйке** – асықтыңалшыға қарама-қарсы жағы.

Бүк – асықтың дөңес жағының жоғары қарап түсуі. **Шік** – асықтың қуысжағының жоғары қарап түсуі.

Омпы – асықтың ашасы немесе мұртша жағы жоғары қарап түсуі немесе тіктұрып қалуы.

Шоңқай(жанта) – асықтың омпаға қарсы жағымен тік түсуі.

«Асық ойындары» үйірмесінің кестесі

№	Өткізілетін күні	Уақыты	Үйірме	Өтілетін орны	Жауапты
1	Дүйсенбі	15:00-15:45	I-топ	Спорт зал	Тлепбергенова А.Е
2	Сәрсенбі	15:00-15:45	II-топ	Спорт зал	Тлепбергенова А.Е
3	Жұма	15:00-15:45	III-топ	Спорт зал	Тлепбергенова А.Е

«Асық ойындары - Ітоп» үйірмесінің жоспары

2025-2026 оқу жылы

Сағат саны: 34

№	Мазмұны	Сағат саны	Күні	Ескертпе
1	Үйірменің мақсат міндеттерімен танысу	1	8.09	
2	Асық пен шекемтас үйірмесінің қауіпсіздік Ережелерімен таныстыру	1	15.09	
3	Асық ойынының дамуы туралы мәліметтер беру	1	22.09	
4	Асық атудың өзіндік қағидалары	1	29.09	
5	Асық иіру және шерту әдістері	1	6.10	
6	Ойын ережелері	1	13.10	
7	Ату және шерту әдістері ; Бес асық: бірлік	1	20.10	
8	Дәлдеу және тосу әдістері; Бес асық: Екілік	1	3.11	
9	Отырып шерту және уыстау әдістері; Бес асық: Үштік	1	10.11	
10	Мерген және қоралау әдістері; Бес асық: төрттік	1	17.11	
11	Шеңбер және отау ойындарының қағидалары; Бес асық: Жалақ	1	24.11	
12	Бес асық ойынының қағидалары; Бес асық: алақан	1	1.12	
13	Асықтың құрылымымен таныстыру; Бес асық: төртбұрыш	1	8.12	
14	Асықты иіріп тастағандағы жатысымен таныстыру; Бес асық: Алмастыру	1	15.12	
15	Сақаны иіру тәртібі; Бес асық: Үндемес	1	22.12	
16	Сақа ойындағы ескертулер; Бес асық: Сарт-сүрт	1	12.01	
17	Алшы ойыны Бес асық: Қарқып алу	1	19.01	
18	Омпа ойыны Бес асық: Нәби,	1	26.01	
19	Өріс ойыны; Бес асық: ұпай	1	2.02	
20	Асықты тігіп ойнау ережесі	1	9.02	
21	Тас қала ойыны	1	16.02	
22	Бес асық: Бірлік Алшы ойыны	1	23.02	
23	Бес асық Екілік Алшы ойыны	1	2.03	
24	Бес асық омпа	1	9.03	
25	Хан талапай Үштік	1	16.03	
26	Бес асық төрттік Асықты тігіп ойнау	1	30.03	

27	Бес Бес асық асық Жалақ Тас қала	1	6.04	
28	Хан , Бес асық алақан	1	13.04	
29	Құмар, Бес асық төртбұрыш	1	20.04	
30	Бес асық .алмастыру	1	27.04	
31	Бес асық ндемес	1	4.05	
32	Сарт-сүрт Бес асық	1	11.05	
33	Қарғып алу	1	18.05	
34	Нәби, ұпай		25.05	

Асық ойындары үйірмесіне қатысатын оқушылар тізімі

I – топ

№	Аты-жөні	Сыныбы
1	Айболат Айшуақ	1а
2	Ернарқызы Ақнұр	1а
3	Мирасқызы Нұркәлима	1а
4	Нұрбахыт Муслим	1а
5	Нұрбахыт Ильяс	1а
6	Райымбекұлы Нұрбол	1а
7	Спанова Айтолқын	1а
8	Тұрғанбай Айша	1а
9	Жандосұлы Мадияр	1ә
10	Қадыржанқызы Тоқжан	1ә
11	Нұрбахит Айша	1ә
12	Нұрбахит Перизат	1ә
13	Өтеген Омар	1ә
14	Рамазан Бекжан	1ә
15	Салахиден Мейірім	1ә
16	Теміржан ӘлӘзиз	1ә

«Асық ойындары -II топ» үйірмесінің жоспары

2025-2026 оқу жылы

Сағат саны: 34

№	Мазмұны	Сағат саны	Күні	Ескертпе
1	Үйірменің мақсат міндеттерімен танысу	1	3.09	
2	Асық пен шекемтас үйірмесінің қауіпсіздік Ережелерімен таныстыру	1	10.09	
3	Асық ойынының дамуы туралы мәліметтер беру	1	17.09	
4	Асық атудың өзіндік қағидалары	1	24.09	
5	Асық иіру және шерту әдістері	1	1.10	
6	Ойын ережелері	1	8.10	
7	Ату және шерту әдістері ; Бес асық: бірлік	1	15.10	
8	Дәлдеу және тосу әдістері; Бес асық: Екілік	1	22.10	
9	Отырып шерту және уыстау әдістері; Бес асық: Үштік	1	5.11	
10	Мерген және қоралау әдістері; Бес асық: төрттік	1	12.11	
11	Шеңбер және отау ойындарының қағидалары; Бес асық: Жалақ	1	19.11	
12	Бес асық ойынының қағидалары; Бес асық: алақан	1	26.11	
13	Асықтың құрылымымен таныстыру; Бес асық: төртбұрыш	1	3.12	
14	Асықты иіріп тастағандағы жатысымен таныстыру; Бес асық:Алмастыру	1	10.12	
15	Сақаны иіру тәртібі; Бес асық: Үндемес	1	17.12	
16	Сақа ойындағы ескертулер; Бес асық: Сарт-сүрт	1	24.12	
17	Алшы ойыны Бес асық: Қарғып алу	1	14.01	
18	Омпа ойыны Бес асық: Нәби,	1	21.01	
19	Өріс ойыны; Бес асық: ұпай	1	28.01	
20	Асықты тігіп ойнау ережесі	1	4.02	
21	Тас қала ойыны	1	11.02	
22	Бес асық: Бірлік Алшы ойыны	1	18.02	
23	Бес асық Екілік Алшы ойыны	1	25.02	
24	Бес асық омпа	1	4.03	
25	Хан талапай Үштік	1	11.03	
26	Бес асық төрттік Асықты тігіп ойнау	1	18.03	

27	Бес Бес асық асық Жалақ Тас қала	1	1.04	
28	Хан , Бес асық алақан	1	8.04	
29	Құмар, Бес асық төртбұрыш	1	15.04	
30	Бес асық .алмастыру	1	22.04	
31	Бес асық ндемес	1	29.04	
32	Сарт-сүрт Бес асық	1	6.05	
33	Қарқып алу	1	13.05	
34	Нәби, ұпай	1	20.05	

Асық ойындары үйірмесіне қатысатын оқушылар тізімі

II – топ

№	Аты-жөні	Сыныбы
1	Бекбай Ершат	4
2	Галимжанұлы Төреғали	4
3	Латиф Дастан	4
4	Меңдіғалиұлы Нұрислам	4
5	Нұрбахыт Тілекші	4
6	Нұржан Айзере	4
7	Саку Инабат	4
8	Спанова Рахима	4
9	Нұрбахит Нұрислам	4

«Асық ойындары - III топ» үйірмесінің жоспары
2025-2026 оқу жылы
Сағат саны: 34

№	Мазмұны	Сағат саны	Күні	Ескертпе
1	Үйірменің мақсат міндеттерімен танысу	1	5.09	
2	Асық пен шекемтас үйірмесінің қауіпсіздік Ережелерімен таныстыру	1	12.09	
3	Асық ойынының дамуы туралы мәліметтер беру	1	19.09	
4	Асық атудың өзіндік қағидалары	1	26.09	
5	Асық иіру және шерту әдістері	1	3.10	
6	Ойын ережелері	1	10.10	
7	Ату және шерту әдістері ; Бес асық: бірлік	1	17.10	
8	Дәлдеу және тосу әдістері; Бес асық: Екілік	1	24.10	
9	Отырып шерту және уыстау әдістері; Бес асық: Үштік	1	7.11	
10	Мерген және қоралау әдістері; Бес асық: төрттік	1	14.11	
11	Шеңбер және отау ойындарының қағидалары; Бес асық: Жалақ	1	21.11	
12	Бес асық ойынының қағидалары; Бес асық: алақан	1	28.11	
13	Асықтың құрылымымен таныстыру; Бес асық: төртбұрыш	1	5.12	
14	Асықты иіріп тастағандағы жатысымен таныстыру; Бес асық: Алмастыру	1	12.12	
15	Сақаны иіру тәртібі; Бес асық: Үндемес	1	19.12	
16	Сақа ойындағы ескертулер; Бес асық: Сарт-сүрт	1	26.12	
17	Алшы ойыны Бес асық: Қарқып алу	1	9.01	

18	Омпа ойыны Бес асық: Нәби,	1	16.01	
19	Өріс ойыны; Бес асық: ұпай	1	23.01	
20	Асықты тігіп ойнау ережесі	1	30.01	
21	Тас қала ойыны	1	6.02	
22	Бес асық: Бірлік Алшы ойыны	1	13.02	
23	Бес асық Екілік Алшы ойыны	1	20.02	
24	Бес асық омпа	1	27.02	
25	Хан талапай Үштік	1	6.03	
26	Бес асық төрттік Асықты тігіп ойнау	1	13.03	
27	Бес Бес асық асық Жалақ Тас қала	1	3.04	
28	Хан , Бес асық алақан	1	10.04	
29	Құмар, Бес асық төртбұрыш	1	17.04	
30	Бес асық .алмастыру	1	24.04	
31	Бес асық үндемес	1		1.05
32	Сарт-сүрт Бес асық	1	8.05	
33	Қарқып алу	1	15.05	
34	Нәби, ұпай	1	22.05	

Ескертпе: №30-31 сабақтар 1-мамыр мерекесіне орай біріктірліп өткізіледі.

Асық ойындары үйірмесіне қатысатын оқушылар тізімі

III– топ

№	Аты-жөні	Сыныбы
1	Айболат Інкәр	10
2	Махсутова Каусар	11
3	Мәуленова Аружан	10
4	Рамазан Нұрайым	11
5	Сабитқызы Ақнұр	11
6	Хамза Інкәр	10
7	Хамзина Назерке	10
8	Бауыржанқызы Нұрсая	10
9	Ермекова Ақтілек	10
10	Қабдешова Аяна	10
11	Теміржан Әсемай	11
12	Марат Қарақат	10
13	Шахидуллаева Нәсіп	11

Атырау облысы Білім беру басқармасының
Құрманғазы ауданы білім бөлім
«Панфилов атындағы жалпы орта мектебі»КММ

«Бекітемін»
Мектеп директоры м.а:
_____ Л.М.Умирзахова
«21» 01 2025 ж.

«Келісемін»
Тәрбие ісі жөніндегі
директор орынбасары
_____ Е.С.Дюсенбаева
«28» тамыз 2025ж.

«Тоғызқұмалақ» үйірмесінің күнтізбелік жоспары

Үйірме жетекшісі: Файзуллина А.А

2025-2026 оқу жылы

Түсіндірме жазба

Қазақстан Республикасының Білім және ғылым минстрлігінің

№ 115 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізімінде №8424 болып тіркелген) бекітілген үлгілік оқу бағдарламаларының негізінде жеке оқу бағдарламалары және сыныптан тыс үйірме жұмыстары әзірленді 1. «Жалпы білім беру ұйымдарының (бастауыш,негізгі орта және жалпы орта білім беру) түрлері бойынша қызметінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министірінің 2013 жылғы 17 қыркүйектегі № 375 бұйрығына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізімінде 2013 жылғы 18 қазанда № 88 27 болып тіркелген.

- Жеке тұлғаның шығармашылық, рухани және дене бітімі мүмкіндіктерін дамыту, адамгершілік пен салауатты өмір салтының берік негіздерін қалыптастыру;

Мақсаты:

1. Тоғызқұмалақ ойынын туралы жалпы түсінік беру және ойнау ережелерін үйрету.
2. Оқушыларға халқымыздың ұлттық спорт ойынын үйрете отырып дүние танымын кеңейту, ой-өрісін дамытуға ықпал ету.
3. Белсенділігі мен қызығушылығын арттыру, ежелден келе жатқан 4000 жылдық тарихы бар ұлттық ойынды қастерлеуге және жалғастыруға тәрбиелеу.

Міндеті:

- Жаңа материалды меңгерту.
- Құрал жабдықтар интерактивті тақта жабдықтары, тоғызқұмалақ тақталары, сызбалары.
- Арнайы тақтада екі адам арасында ойналады;
- Жүріс ойыншылар тарапынан кезектесіп жүріледі;
- Жүрістің кімнің жасайтынын жеребемен немесе қарсыластардың келісімен анықталады;
- Тоғызқұмалақ ойынында құмалақтан басқа ойында бір рет қарсыластың отауын ұтып алуға да болады.
- Ойын аяқталуға жақындаған сайын әр ойыншының отауларындағы құмалақ таусыла бастайды, яғни ойын соңында қарсыластардың бірінің отауларында жүріс жасай алмайтын жағдай да кездеседі.

Зиатткерлік ұлттық ойын «Тоғызқұмалақ» үйірмесінің
2025-2026 оқу жылының, жылдық жоспары- 34 сағат

I – тоқсан – 8 сағат
1. Ойын тарихы, ережесі және мақсаты - 2 сағат
2. Ойын ерекшеліктері– 3 сағат
3. Ойынды жазып ойнау тәртібі – 3 сағат

II – тоқсан – 8 сағат
4. Жүрістердің дәлдігін есептеу жолдары– 5 сағат
5. Жүрістердің санын есептеу жолдары- 3 сағат

III – тоқсан – 10 сағат
1. Тактикалық тәсілдер:
а) комбинация құру тәсілдері – 2 сағат
б) байлау қою тәсілдері - 2 сағат
в) айырбасқа шақыру - 2 сағат
г) тұздық алу тәсілдері - 2 сағат
д) отауларға шабуыл жасау - 2 сағат

IV – тоқсан – 8 сағат
1. Ойын бастамалары – 2 сағат
2. Ойын ортасы - 2 сағат
3. Ойын аяғы - 2 сағат
4. Этюдтер шешу - 2 сағат
5. Топ аралық жарыс өткізу - 4 сағат

Тоғызқұмалақ спорттық үйірмесінің кестесі

№	Өткізілетін күні	Уақыты	Өтілетін орны	Жауапты
1	Сейсенбі	09:50-10:35	Спорт зал	Файзуллина А.
2	Бейсенбі	09:50-10:35	Спорт зал	Файзуллина А
3	Жұма	09:50-10:35		Файзуллина А

«Тоғызқұмалақ» І-топ үйірмесінің 2025-2026 оқу жылына арналған жұмыс жоспары

к\с	Сабақтың тақырыптары	Сағат саны	Мерзімі	Ескертулер
1	Тоғызқұмалақ ойынының қағидасы, заңдылықтары, сөздігі.	1	02.09.25	
2	Тоғызқұмалақ ойынының ережелері, ойынның сипаты, мақсаты.	1	09.09.25	
3	«Тұздық» жариялау	1	16.09.25	
4	«Атсырау» жағдайы	1	23.09.25	
5	Жазып ойнау тәртібі	1	30.09.25	
6	Ойын сабағы	1	07.10.25	
7	Құмалақтарды өрістете білу	1	14.10.25	
8	Тактикалық тәсілдер. Комбинация құру.	1	21.10.25	
9	Жүрістердің санын есептеу жолдары.	1	04.11.25	
10	Жүрістердің дәлдігін есептеу жолдары.	1	11.11.25	
11	Этюдтерді шешу	1	18.11.25	
12	Ойын ортасы. Ойынның соңы	1	25.11.25	
13	Қандықақпан бастамасы.	1	02.12.25	
14	Арт отауынан жүріп қорғану жүйесі.	1	09.12.25	
15	Отауларға шабуыл жасау.	1	23.12.25	16.12.25
16	Комбинация жасау.	1	23.12.25	
17	Бел бастамасы. Беласар бастамасы.	1	13.01.26	
18	Тектұрмас бастамасы. Көкмойын бастамасы.	1	20.01.26	
19	Маңдай және арт бастамасы	1	27.01.26	
20	Қандықақпан бастамасы	1	03.02.26	
21	Тоғызқұмалақ әліппесі	1	10.02.26	
22	Жазу тәртібі	1	17.02.26	
23	Тоғызқұмалақ отауларының аттары	1	24.02.26	
24	Тұздық бағалау көрсеткіштері	1	03.03.26	
25	Ойын бастамалары	1	10.03.26	
26	Ойын ортасы	1	17.03.26	
27	Ойын соңы	1	31.03.26	
28	Тоғызқұмалақ этюдтері	1	07.04.26	
29	Құрал жабдықтар	1	14.04.26	
30	Ойынды жазу тәртібі	1	21.04.26	
31	Тұздық алу ережесі	1	28.04.26	
32	Аттас отаулардан тұздықтың алынбауы	1	05.05.26	
33	Тұздықтың ойында бір рет алынуы	1	12.05.26	
34	Атсырау ұшыраған ойыншының қарсыласы қосымша қандай жүріс жасайды	1	19.05.26	

Ескертпе:№15-16 сабақтар Тәуелсіздік күніне орай біріктіріліп өткізіледі.

«Тоғызқұмалақ» І-топ үйірмесіне қатысатын оқушылар тізімі
2025-2026 оқу жылы

№	Оқушының аты-жөні	Сынып
1	Амиржан Ибрахим	2
2	Әсетұлы Елдос	2
3	Бекбай Назымхан	2
4	Ернарұлы Аңсар	2
5	Жантемір Бекнұр	2
6	Райымбекқызы Медина	2

«Тоғызқұмалақ» II-топ үйірмесінің 2025-2026 оқу жылына арналған жұмыс жоспары

қ\с	Сабақтың тақырыптары	Сағат саны	Мерзімі	Ескертулер
1	Тоғызқұмалақ ойынының қағидасы, заңдылықтары, сөздігі.	1	04.09.25	
2	Тоғызқұмалақ ойынының ережелері, ойынның сипаты, мақсаты.	1	11.09.25	
3	«Тұздық» жариялау	1	18.09.25	
4	«Атсырау» жағдайы	1	25.09.25	
5	Жазып ойнау тәртібі	1	02.10.25	
6	Ойын сабағы	1	09.10.25	
7	Құмалақтарды өрістете білу	1	16.10.25	
8	Тактикалық тәсілдер. Комбинация құру.	1	23.10.25	
9	Жүрістердің санын есептеу жолдары.	1	06.11.25	
10	Жүрістердің дәлдігін есептеу жолдары.	1	13.11.25	
11	Этюдтерді шешу	1	20.11.25	
12	Ойын ортасы. Ойынның соңы	1	27.11.25	
13	Қандықақпан бастамасы.	1	04.12.25	
14	Арт отауынан жүріп қорғану жүйесі.	1	11.12.25	
15	Отауларға шабуыл жасау.	1	18.12.25	
16	Комбинация жасау.	1	25.12.25	
17	Бел бастамасы. Беласар бастамасы.	1	08.01.26	
18	Тектұрмас бастамасы. Көкмойын бастамасы.	1	15.01.26	
19	Маңдай және арт бастамасы	1	22.01.26	
20	Қандықақпан бастамасы	1	29.01.26	
21	Тоғызқұмалақ әліппесі	1	05.02.26	
22	Жазу тәртібі	1	12.02.26	
23	Тоғызқұмалақ отауларының аттары	1	19.02.26	
24	Тұздық бағалау көрсеткіштері	1	26.02.26	
25	Ойын бастамалары	1	05.03.26	
26	Ойын ортасы	1	12.03.26	
27	Ойын соңы	1	02.04.26	
28	Тоғызқұмалақ этюдтері	1	09.04.26	
29	Құрал жабдықтар	1	16.04.26	
30	Ойынды жазу тәртібі	1	23.04.26	
31	Тұздық алу ережесі	1	30.04.26	
32	Аттас отаулардан тұздықтың алынбауы	1	14.05.26	
33	Тұздықтың ойында бір рет алынуы	1	14.05.26	07.05.26
34	Атсырау ұшыраған ойыншының қарсыласы қосымша қандай жүріс жасайды	1	21.05.26	

Ескертпе:№32-33сабақтар 7мамыр Отан қорғаушылар мерекесіне орай біріктіріліп өткізіледі.

«Тоғызқұмалақ» II-топ үйірмесіне қатысатын оқушылар тізімі
2025-2026 оқу жылы

№	Оқушының аты-жөні	Сынып
1	Айболатова Айбике	3
2	Айтурин Айтөре	3
3	Алпбай Серікболсын	3
4	Жанқуат Мансур	3
5	Латиф Дарын	3
6	Молдабай Нұрислам	3
7	Нурбахит Абылайхан	3

«Тоғызқұмалақ» III-топ үйірмесінің 2025-2026 оқу жылына арналған жұмыс жоспары

к\с	Сабақтың тақырыптары	Сағат саны	Мерзімі	Ескертулер
1	Тоғызқұмалақ ойынының қағидасы, заңдылықтары, сөздігі.	1	05.09.25	
2	Тоғызқұмалақ ойынының ережелері, ойынның сипаты, мақсаты.	1	12.09.25	
3	«Тұздық» жариялау	1	19.09.25	
4	«Атсырау» жағдайы	1	26.09.25	
5	Жазып ойнау тәртібі	1	03.10.25	
6	Ойын сабағы	1	10.10.25	
7	Құмалақтарды өрістете білу	1	17.10.25	
8	Тактикалық тәсілдер. Комбинация құру.	1	24.10.25	
9	Жүрістердің санын есептеу жолдары.	1	07.11.25	
10	Жүрістердің дәлдігін есептеу жолдары.	1	14.11.25	
11	Этюдтерді шешу	1	21.11.25	
12	Ойын ортасы. Ойынның соңы	1	28.11.25	
13	Қандықақпан бастамасы.	1	05.12.25	
14	Арт отауынан жүріп қорғану жүйесі.	1	12.12.25	
15	Отауларға шабуыл жасау.	1	19.12.25	
16	Комбинация жасау.	1	26.12.25	
17	Бел бастамасы. Беласар бастамасы.	1	09.01.26	
18	Тектұрмас бастамасы. Көкмойын бастамасы.	1	16.01.26	
19	Маңдай және арт бастамасы	1	23.01.26	
20	Қандықақпан бастамасы	1	30.01.26	
21	Тоғызқұмалақ әліппесі	1	06.02.26	
22	Жазу тәртібі	1	13.02.26	
23	Тоғызқұмалақ отауларының аттары	1	20.02.26	
24	Тұздық бағалау көрсеткіштері	1	27.02.26	
25	Ойын бастамалары	1	06.03.26	
26	Ойын ортасы	1	13.03.26	
27	Ойын соңы	1	03.04.26	
28	Тоғызқұмалақ этюдтері	1	10.04.26	
29	Құрал жабдықтар	1	17.04.26	
30	Ойынды жазу тәртібі	1	24.04.26	
31	Тұздық алу ережесі	1	08.05.26	
32	Аттас отаулардан тұздықтың алынбауы	1	08.05.26	01.05.26
33	Тұздықтың ойында бір рет алынуы	1	15.05.26	
34	Атсырау ұшыраған ойыншының қарсыласы қосымша қандай жүріс жасайды	1	22.05.26	

Ескертпе:№32-33 сабақтар 1Мамыр бейбітшілік күні мерекесіне орай біріктіріліп өткізіледі.

«Тоғызқұмалақ» ІІІ-топ үйірмесіне қатысатын оқушылар тізімі
2025-2026 оқу жылы

№	Оқушының аты-жөні	Сынып
1	Абай Әмре	5
2	Берік Ерасыл	5
3	Нурбахыт Бекнұр	5
4	Рамазан Асылай	5
5	Шынайбек Шахия	5
6	Сабыржанұлы Мадияр	3